

RAZGOVOR U POVODU 90. OBLJETNICE ROĐENJA JOSIPA TURČINOVIĆA

Nepoznata glazbena strana velikoga teologa pokoncilske obnove

Akademik Josip Bratulić, suvremenik i sumještanin Josipa Turčinovića (Sveti Petar u Šumi, 30. rujna 1933. – Zagreb, 3. listopada 1990.), u povodu 90. obljetnice rođenja jednoga od najvažnijih hrvatskih teologa svjedoči o njegovoj nepoznatoj strani – nadarenosti za glazbu.

Josip Turčinović od bogoslovnih je dana bio osobiti ljubitelj glazbe koju je skladao Albe Vidaković, a kada se kao mladi kandidat za svećeničko zvanje vraćao ljeti u svoj Sveti Petar u Šumi, Turčinović je redovito vježbao s pjevačima iz župnoga zbora. Veliki događaji za Sveti Petar, ali i za cijelu Istru, bile su mlade mise koje je Turčinović pjevao na staroslavenskom.

Akademiče Bratuliću, kako ste Vi doživjeli Josipa Turčinovića?

Sveti Petar u Šumi staro je naselje. On-dje je najprije bio benediktinski samostan, nakon njega pavlinski, koji je poslije ukinut, pa u novije vrijeme vraćen Crkvi. Crkva sv. Petra i Pavla izgrađena je u 12. ili 13. stoljeću, proživjela je mnogo toga i postala stup tamošnje tradicije. Mi koji smo rođeni u Svetom Petru uvijek smo bili vezani uz crkvu sv. Petra i Pavla, premda je naša župna crkva zapravo crkva sv. Roka, koja se nalazi uz mjesno groblje. Mene je krstio veliki Liberat Sloković, inače i ujak moje majke, koji je župnik u Svetom Petru bio 60 godina. On je odgojio i mnogo redovnika, važnih svećenika, kao što su bila braća Hekići, a u takvoj je tradiciji niknuo i Turčinović. Na više je načina od mladosti moj život bio isprepleten s Turčinovićevim – od pazinskoga sjemeništa, poslije u Zagrebu kada smo išli i na isti fakultet i, jasno, na misama u kapeli Ranjenoga Isusa na tadašnjem Trgu Republike...

Kako su izgledali Turčinovićeви »povratci« u Sveti Petar, nakon što je postao teolog iznimnoga ugleda? Kada

je rođena Turčinovićeva poveznica s crkvenom glazbom?

U Svetom Petru postojao je dobar zbor i u našoj je crkvi postojala duga tradicija liturgijskoga pjevanja. Turčinović se još kao bogoslov angažirao oko zorskoga pjevanja. Naime, kada je on dolazio na odmor u Sveti Petar, redovito je radio sa zborovima, vježbavao ih. Stare se pjesme nisu zapostavljala, ali vježbavane su i neke nove. U Svetom Petru uvijek se moglo naći dobrih pjevača i u to vrijeme

biti u župnom zboru značilo je biti povlašten – jer onaj tko je mogao u njemu sudjelovati, zaista je morao znati pjevati, bio je nadaren. Josip je, dakle, uspješno organizirao crkveno pjevanje, a i sam je bio dobar glazbenik. Znao je svirati orgulje. Iznimno je cijenio radove Albe Vidakovića.

Ta naša stara pavlinska crkva ima i kor i orgulje, koje su u vrijeme Turčinovićeve mladosti bile zapuštene. Uvelike su ih oštetili i miševi koji su bili na koru. Turčinović se angažirao oko njihove obnove i nakon toga se mogla osjetiti nova živost, življi pokret u crkvi. Dolazili su u to vrijeme i stari i mladi, nije se moglo dogoditi da bi neka obitelj zapustila crkvu. Naša je pavlinska crkva postala središte okupljanja i narodnoga života u Svetom Petru.

No i Vi ste postali jedan od »povlaštenih« pod Turčinovićevim »dirigiranjem«, ali ne u Svetom Petru nego u Zagrebu, u kapeli Ranjenoga Isusa, gdje ste bili jedan od zborša.

Točno, i ja sam u Ranjenom Isusu bio među pjevačima. Tamošnje je ozračje bilo nezaboravno. Turčinović je bio vrlo pristupačan, razgovorljiv, uvijek je imao vremena za ljude. Često su se mise »nastavljale« susretom u podrumu kapele. Propovijedao je tako da bi izravno aktualizirao evanđeosku riječ. Čitanje i odmah nakon njega konkretno – što ta poruka znači i što možemo naučiti iz nje. Turčinović je kao mladi kapelan djelovao prije toga i u župi Svete Obitelji u Zagre-

bu. Bilo je to u novom naselju, obraćao se ljudima koji su s raznih strana dolazili u Zagreb. Inače, u Ranjenom Isusu on se i nije stigao previše spremati za mise – uz to što je predavao i na KBF-u on je neko vrijeme bio i student na Filozofskom fakultetu. I tu su se naši putovi isprepleli još jednom. Naime, kao studenti slavistike i kroatistike na Filozofskom fakultetu zajedno smo studirali, polagali ispite, slušali iste profesore, pisali seminare...

Don Živko Kustić u nekrologu u »Glasu Koncila« 1990. godine nazvao je Josipa Turčinovića »popom stoljeća«. Kako biste Vi kao jedan od suvremenika »zaokružili« Turčinovićev doprinos Crkvi i hrvatskomu narodu?

Za Turčinovića i njegove suradnike, primjerice Tomislava Šagi-Bunića, Bonaventuru Dudu ili Vjekoslava Bajsića, Drugi vatikanski koncil bio je dobrodošao. Oni su njime zapravo dobili vrlo prostrano područje rada. Pojavila se »Kršćanska sadašnjost« i prije nje bilo je gotovo nezamislivo da bi iz neke crkvene organizacije inicijative mogle dolaziti »odozdo«, umjesto isključivo s razine biskupa. Turčinović je pokazao da komu Bog daje, daje mu obilato. Uspijevao je u svojim inicijativama jer je znao kako ne prekinuti odnose, čak i s onima koji su mu mogli stvarati zaprjeke, a znao je izabrati i one koji mu mogu pomoći. Turčinovićeva doba bilo je sretno razdoblje Katoličke Crkve u Hrvatskoj.

Marino Erceg

